

## Kúria ítélete

**Az ügy száma:** Bfv.II.190/2021/8.

**A határozat szintje:** felülvizsgálat

**A tanács tagjai:** . Somogyi Gábor, a tanács elnöke

. Sebe Mária, előadó bíró

. Bartkó Levente, bíró

**Az eljárás helye:** Budapest

**Az eljárás formája:** tanácsülés

**Az ülés napja:** 2021. június 17.

**Az ügy tárgya:** költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény

**Terhelt:** ...

**Elsőfok:** övárosi Törvényszék, 11.B.1553/2015/77-I., ítélet, tárgyalás,  
2019. október 25.

**Másodfok:** Fővárosi Ítéltábla, 1.Bf.34/2020/13., ítélet, nyilvános ülés,  
2020. november 10.

**Harmadfok:** -

**Az indítvány előterjesztője:** Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség

**Az indítvány iránya:** a terhelt terhére

### Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 11.B.1553/2015/77-I. számú és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.34/2020/13. számú ítéletét megváltoztatja.

A terhelt cselekményeit közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés, a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és 3 (három) rendbeli, közvetett tettesként - egy esetben folytatólagosan - elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősíti.

A szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra súlyosítja.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### Indokolás

- [1] I. A Fővárosi Törvényszék a 2019. október 25. napján kihirdetett 11.B.1553/2015/77-I. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki közvetett tettesként üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt - halmazati büntetésül - 2 évi szabadságvesztésre, valamint 200 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre, 3 évi közügyektől eltiltásra és 5 évi gazdálkodó szervezet

vezetése foglalkozástól eltiltásra ítélte, továbbá vele szemben 37.300.000 forint, a **cég 1**-el szemben 13.960.110 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. Akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztésből a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra, továbbá elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.80.164/2011/3. számú ítéletével kiszabott 1 évi - eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását is.

- [2] Az ítélet ellen bejelentett kétirányú fellebbezéseket elbírálv a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2020. november 10. napján meghozott 1.Bf.34/2020/13. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet. A terhelt költségvetést károsító cselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének minősítette és megállapította, hogy a terhelt a közbizalom elleni bűncselekményt is közvetett tettesként követte el. A terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét 1 év 6 hónapra enyhítette, valamint mellőzte a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] A bíróság jogerős ítéletében az alábbi tényállást állapította meg.
- [4] **1./ ...** terhelt alapításától, 2010. március 18. napjától kezdődően önálló képviselőre jogosult ügyvezetője volt a cég 1-nek.
- [5] A terhelt a társaság nevében pályázatot nyújtott be a ... **minisztériumhoz** a **cím 1** alatti terület hasznóbérbe vétele érdekében.
- [6] A **cég 1**-et a ... **minisztérium** 2010. április 11. napján értesítette a pályázat elnyeréséről és megküldte részére az öt évre szóló hasznóbérleti szerződés tervezetét is.
- [7] A joghatályos hasznóbérleti szerződést a **cím 1** alatt felvett, honvédségi gyakorlótér besorolású, 1360 hektár térmértékű területre 2010. augusztus 4. napján, 2010. augusztus 1. napjára visszamenőleges hatállyal kötötték meg a felek, amelyben a birtokbaadás időpontját 2010. szeptember 1. napjában határozták meg. A hasznóbérbe vétel célja használat legeltetése és kaszálás módján történő hasznosítás volt, amelyért a hasznóbérbe vevő évente 25.701.000 forint hasznóbérleti díj megfizetésére volt köteles. Ezt a szerződést 2011. május 20. napján akként módosították a felek, hogy a hasznóbérbe vett terület nagyságát 1276 hektár 8069 négyzetméterben állapították meg és ezáltal a hasznóbér 24.129.096 forintra csökkent.
- [8] A ... **minisztérium** vagyonkezelésében álló terület hasznóbérbe vételének célja az volt, hogy erre a területre a terhelt egységes területalapú támogatást igényelhesse. A **cég 1** semmilyen gazdasági vagy mezőgazdasági tevékenységet nem végzett, amiből bevételre tehetett volna szert, a hasznóbért a területalapú támogatásból kívánta fizetni.
- [9] Az Európai Unióról szóló Szerződés és az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 39. cikk a) és b) pontja alapján, az Európai Unió közös agrárpolitikájának célkitűzései - többek között - a mezőgazdasági termelékenység növelése, a műszaki fejlődés előmozdításával, valamint a mezőgazdasági termelés észszerű fejlesztésének és a termelési tényezők, így különösen a munkaerő, lehető legjobb hasznosításának biztosításával, ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása, különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével.
- [10] A közös agrárpolitika keretében az Európai Unió pénzübeli támogatásokkal segíti elő a mezőgazdasági termelők tevékenységét, ennek célja, hogy a támogatás felhasználásával valós mezőgazdasági tevékenység végzésére ösztönözze a termelőket, elősegítse a mezőgazdasági fejlesztéseket és a mezőgazdaságban dolgozók jövedelmének növekedését.
- [11] A Tanács 2009. január 19-i 73/2009/EK rendelete megállapította, a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályait és létrehozta a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszereket.
- [12] A mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról szóló

73/2009/EK rendelet szerinti támogatás igénybevételének szabályait 2010. évben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS), valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatások (top up) 2010. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet tartalmazta, mely 2011. április 8. napjáig volt hatályban.

- [13] A 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet 2. § 11. pontja a mezőgazdasági termelő fogalmát a 73/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikk a) pontja szerint akként határozta meg, hogy az olyan természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek csoportja - tekintet nélkül az ilyen csoport vagy tagjainak nemzeti jog szerinti jogállására - akinek, illetve amelynek a gazdasága a Közösség területén található a Szerződés 299. cikkében meghatározottak szerint, és aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat. Ehhez kapcsolódóan határozza meg a rendelet 2. cikkének b) pontja, hogy gazdaság egy adott mezőgazdasági termelő által vezetett és egyazon tagállam területén található termelőegységek összessége, míg a c) pont alapján mezőgazdasági tevékenységnek számít a mezőgazdasági termékek termelése, tenyésztése vagy termesztése, ideértve a betakarítást, a fejést, az állattenyésztést és a mezőgazdasági célból történő állattartást, valamint a földterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartását a 6. cikkben meghatározottak szerint.
- [14] A 73/2009/EK tanácsi rendelet 6. cikke szerint a földterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartása azt jelenti, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell valamennyi mezőgazdasági földterület, különösen a termelésből kivont termőterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartását. A tagállamok a III. mellékletben létrehozott keret alapján nemzeti vagy regionális szinten meghatározzák a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó minimum követelményeket, figyelembe véve az érintett területek olyan egyedi sajátosságait, mint a talaj- és az éghajlati viszonyok, a meglévő gazdálkodási rendszerek, a földhasználat, a vetésforgó, a gazdálkodási gyakorlat és a gazdaságok szerkezete. A tagállamok nem határozhatnak meg az említett keretben nem szereplő minimum követelményeket.
- [15] Ezt a rendelkezést a nemzeti jogszabályok körében az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” (a továbbiakban: HMKÁ) fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szabályozza.
- [16] A rendelet célja ennek értelmében, hogy a kölcsönös megfeleltetés rendszerében érintett támogatások igénybevételéhez szükséges, a HMKÁ fenntartását szolgáló, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusai által előírt minimális gazdálkodási és környezetvédelmi követelmények, valamint e követelmények megsértése eseteinek meghatározásával, biztosított legyen a mezőgazdasági földterületek jó mezőgazdasági és ökológiai állapota, továbbá hogy az állatok állategységre való átváltási arányai meghatározásra kerüljenek.
- [17] A rendelet tárgyi hatálya - a bűncselekmény szerinti időállapot értelmében - kiterjed az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (a továbbiakban: EMGA) finanszírozott egységes területalapú támogatásokra is.
- [18] A HMKÁ rendelet 4. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy az 1. számú mellékletben foglalt előírásokat a földhasználók gazdaságuk teljes területén kötelesek betartani, a vonatkozó támogatás igénylése esetén.
- [19] A HMKÁ rendelet 1. mellékletének 6-8. pontja értelmében a gyepterületre vonatkozóan ez azt jelenti, hogy annak túllegeltetése, valamint maradandó kár okozása tilos, az igényléssel érintett területeket gyommentesen kell tartani, valamint a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni. A HMKÁ tehát egy tervszerű, rendszeres és folyamatos tevékenységet ír elő a mezőgazdasági termelőknek, azzal, hogy a fenti rendelkezések értelmében az 1. mellékletben szereplő kritériumoknak a támogatással érintett terület teljes egészében és az egész támogatási időszakban fenn kell állniuk.

- [20] Az egységes területalapú támogatás igénylésével kapcsolatban a 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, az a mezőgazdasági termelő nyújthat be ilyen kérelmet, aki a támogatás alapjául szolgáló terület vonatkozásában, az egységes kérelem rendelet alapján jogszerű földhasználónak minősül.
- [21] Az egységes kérelem rendelet a 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet 2. § 9. pontja szerint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott, egyes támogatások 2010. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló - 2011. március 26. napjáig hatályos - 34/2010. (IV. 9.) FVM rendeletet (a továbbiakban: egységes kérelem rendelet) értette a hivatkozott jogszabályhely.
- [22] Az egységes kérelem rendelet 1. § 6. pontja szerint, hasznosításnak minősül, a mezőgazdasági földterületnek, adott jogcímekben előírt növénykultúrával, növényfajjal, növényfajtával vagy azok keverékével történő hasznosítása, pihentetése az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő, HMKÁ előírások betartása mellett. Az egységes kérelem rendelet 1. § 7. pontja alapján jogszerű földhasználó: a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet szerinti földhasználati nyilvántartásba (a továbbiakban: földhasználati nyilvántartás) a tárgyév május 31-i dátum szerinti állapotnak megfelelően, földhasználóként bejegyzett ügyfél, vagy az az ügyfél, akinek földhasználati joga önhibáján kívüli okból nem került a földhasználati nyilvántartásba bejegyzésre és a földhasználati jogosultságát igazoló egyéb bizonyító erejű okirattal rendelkezik.
- [23] A földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében földhasználó az érvényes földhasználati jogcím, illetve tulajdonjog, haszonélvezeti jog, vagyonkezelői jog alapján a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/B. § (2) bekezdésében foglalt mértékben termőföldet használó magánszemély, illetőleg jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet. A 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 14/A. §-a értelmében az 1. § 7. pont szerinti ügyfél földhasználati jogosultságát az ... **minisztérium** ellenőrizheti.
- [24] A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/B. § (2) bekezdése szerint ez a mérték minimálisan 1 ha, míg termőföldnek a rendelet alapján az a földrészlet minősül, amelyet a település külterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy halastóként tartanak nyilván.
- [25] Egységes területalapú támogatásban a 73/2009/EK rendelet 124. cikk (1) bekezdése értelmében azon mezőgazdasági területek részesülhetnek, amelyek 2003. június 30-án jó mezőgazdasági állapotban tartott hasznosított mezőgazdasági területnek minősülnek, függetlenül attól, hogy ebben az időpontban művelés alatt állnak-e, és amelyeket - adott esetben - a szóban forgó új tagállam által a Bizottság jóváhagyását követően meghatározott objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumokkal összhangban kiigazítottak. A rendelet értelmében ilyen hasznosított mezőgazdasági területek a szántóterületek, az állandó gyepterületek, az állandó kultúrák és a konyhakertek összterülete a Bizottság által statisztikai célokra megállapítottak szerint.
- [26] Ezen kritériumok alapján a **cím 1** alatti terület nem minősült termőföldnek, mivel annak besorolása „gyakorlótér” megnevezésű „kivett Állami Terület I.” művelési ágú, tehát művelés alól kivett terület, így a földhasználati nyilvántartás sem tartalmazta. Érvényes földhasználati jogcímnek minősült azonban az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Ptk.) 452. § (1) bekezdése szerinti haszonbérleti szerződés által keletkezett haszonbérleti jog, amely alapján a haszonbérlet meghatározott mezőgazdasági földterület vagy más hasznosító dolog, időleges használatára és hasznainak szedésére jogosult, és köteles ennek fejében haszonbért fizetni. A mezőgazdasági földterület haszonbérbe adásához írásbeli szerződés szükséges [rég Ptk. 452. § (3) bekezdés], a mezőgazdasági földterület haszonbérletje köteles a földet rendeltetésének megfelelően megművelni és ennek során gondoskodni arról, hogy a föld termőképessége fennmaradjon [rég Ptk. 453. § (2) bekezdés].

- [27] A földhasználati joggal az igénylőnek tehát már a támogatási kérelem benyújtásakor, a kérelem szerinti tárgyév május 31. napján rendelkeznie kell.
- [28] A pályázat elnyerését követően, de a szerződés megkötését megelőzően a terhelt felhívására 2010. május 17. napján **személy 1** a **cég 1** nevében a 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet szerint egységes területalapú támogatás iránt elektronikus úton kérelmet nyújtott be a mezőgazdasági hivatalhoz. A kérelmet **személy 1** 2010. május 31. napján és 2010. július 19. napján is módosította, abban az utolsó módosítást követően az ingatlanon támogatandóként megjelölt terület 1112,93 hektár volt. A ... terhelt felhívására beadott kérelemben, a **cég 1** érdekében eljáró **személy 1**, a társaság nevében úgy nyilatkozott, hogy a kérelemben szolgáltatott adatok a valóságnak megfelelnek, a támogatás igénybevételének részletes feltételeit meghatározó, hatályos jogszabályok által előírt valamennyi feltételt megismerte.
- [29] ... terhelt tisztában volt mind azzal, hogy az általa képviselt **cég 1** a jogszabályok szerint nem tekintendő jogszerű földhasználónak, mivel a társaság földhasználati joga csak 2010. augusztus 1. napjával keletkezett; mind azzal, hogy a támogatni kért ingatlan az intenzív katonai használat miatt mezőgazdasági munkálatokra alkalmatlan. Valójában tehát a támogatás összegét a támogatási rendszer céljával ellentétben, nem a maga által végzett tényleges mezőgazdasági hasznosításra kívánta felhasználni. Ezekről azonban **személy 1** tudomással nem bírt.
- [30] A kérelemnek a mezőgazdasági hivatal ...számú, 2010. december 21. napján kelt határozatával helyt adott, és 51.791.110 forint összegű támogatást állapított meg.
- [31] A haszonbérleti jogot nem a haszonbérbe vételre kiírt pályázat elnyerése hozta létre, hanem csak a szerződéskötés keletkeztette. A támogatásra bejelentett terület nem volt az ismertetett anyagi jogi jogszabályoknak (73/2009/EK rendelet, HMKÁ, 34/2010 FVM rendelet) megfelelő támogatható terület, honvédségi gyakorlótér volt, ahol 2010-2012. évben havi rendszerességgel tartottak lövészeti és gyakorlati napokat, amelyek a tényleges hasznosítást nem tették lehetővé.
- [32] A támogatási összegből 2010. november 8. napján 24.924.074 forintot, 2010. december 27. napján 26.336.036 forintot (összesen 51.260.110 forintot) folyósítottak a **cég 1** bankszámlájára utalással. Az átutalt összeg első részletéből a **cég 1** teljesítette a ... **minisztérium** felé a haszonbér időarányos részét, illetve a haszonbérleti szerződés szerinti óvadékot, valamint abból ... terhelt 2010. november 10. napján 14.000.000 forintot, majd 2010. november 15. és 27. napja között további 3.400.000 forintot vett fel. A második részletből ... terhelt 2011. január 3-25. napjai között 26.200.000 forintot vett fel, majd 2011. január 26. napján 6.300.000 forintot fizetett be, amelyből rendezésre került a haszonbér időarányos része.
- [33] A ... minisztérium a későbbiekben a támogatásnak helyt adó határozatát hivatalból felülvizsgálta és a támogatás visszafizetésére kötelezte a **cég 1**-et. A közigazgatási hatósági eljárásban a ... **minisztérium** jogutódja 2019. február hó 25. napján kelt nem jogerős határozatával a **cég 1** 2010. évi egységes területalapú támogatási kérelmét elutasította, és egyben 103.582.218 forint erejéig kizárta a támogatásból a társaságot, mely összeg a jövőben megállapításra kerülő támogatások összegéből kerül levonásra.
- [34] ... terhelt a megtévesztő magatartásával 2010. évben 51.260.110 forint vagyoni hátrányt okozott.
- [35] 2./ A jogszabályi környezetben 2011. évben változás történt, a 22/2010. (III. 16.) FVM rendeletet felváltotta az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS), valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatások (top up) 2011. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 25/2011. (IV. 7.) VM rendelet, amely jelen ügy tárgyát illetően érdemi változást nem jelentett.
- [36] ... terhelt 2011. évben - miután az 1./ tényállási pont szerint, 2010. évben sikeresen hozzájutott a támogatási összeghez - a **cég 1** képviselőjeként ismét megkérte **személy 1**-et 2011. évre vonatkozóan a társaság nevében egységes területalapú támogatás iránti kérelem benyújtására.
- [37] Ennek megfelelően **személy 1** 2011. május 15. napján a **cég 1** nevében újabb kérelmet nyújtott be elektronikusan a mezőgazdasági hivatalhoz, amelyben a **cím 1** alatt nyilvántartásba vett ingatlanon

1112,87 hektár terület került támogathatóként feltüntetésre és az ügyfél nevében úgy nyilatkozott, hogy a kérelemben szolgáltatott adatok a valóságnak megfelelnek, a támogatás igénybevételének részletes feltételeit meghatározó, hatályos jogszabályok által előírt valamennyi feltételt megismerte.

- [38] A kérelem megítélése során a kérelemben feltüntetett ingatlanon a mezőgazdasági hivatalmunkatársai területellenőrzést hajtottak végre, amely során intenzív katonai jelenlétet érzékeltek és nem állapították meg egyértelműen, hogy a terület megfelelt-e a helyes mezőgazdasági és környezeti állapot fenntartása kritériumainak.
- [39] A 2011. évben beadott kérelmet a mezőgazdasági hivatal ... számú, 2012. június 25-én kelt határozatával az intenzív katonai jelenlét miatt elutasította.
- [40] A kérelem benyújtásakor a **cég 1** már rendelkezett földhasználati jogosultsággal, sőt egy rövid ideig állatállománnyal is, amelyet azonban más városban tartott. A terület gondozását ebben az időszakban a környék juhászhajósai legeltetés útján, de nem tervszerűen, hanem saját belátásuk szerint végezték, ami nem felelt meg a terheltre háruló HMKÁ feltételrendszernek. Emellett a terhelt ...egyéni vállalkozóval végeztetett 2011. július és augusztus hónapjaiban, összesen két napon 113 hektár területen növényi anyagmaradvány zúzást, 94 hektáron pedig kaszálást. A szolgáltatás 931.500 forintos ellenértékét a terhelt 2012. február 14. napján fizette ki. Ezenkívül a terhelt galagonyacserjék zúzásával bízta meg a cég 2-t, amely ezt 2011. december 14. napján 100.000 forint ellenében teljesítette.
- [41] A terhelt a támogatási összeget nem a terület tényleges mezőgazdasági hasznosítására kívánta felhasználni és a terület honvédségi gyakorlóter hasznosítása miatt azon a HMKÁ szerinti tervszerű, rendszeres és folyamatos tevékenység nem is volt elvégezhető. A terhelt ezen időszak vonatkozásában szándékosan megtévesztette a hivatalt a támogatás felhasználásával történő, annak teljeskörű hasznosítására vonatkozóan és ezzel személy 1-en keresztül 63.335.560 forint vagyoni hátrány okozására tett kísérletet.
- [42] **3./** A jogszabályi környezetben 2012. évben változás történt, a 25/2011. (IV. 7.) VM rendeletet felváltotta az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS), valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatások (top up) 2012. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 32/2012. (IV. 2.) VM rendelet, amely jelen ügy tárgyát illetően érdemi változást nem jelentett.
- [43] A 2012. évben a **cég 1** képviselőjében a terhelt ismételt megkérte személy 1-et, hogy a **cég 1** nevében nyújtson be a 32/2012. (IV. 2.) VM rendelet szerinti egységes területalapú támogatás iránti kérelmet.
- [44] A terhelt felhívására **személy 1** 2012. május 15. napján elektronikus úton a mezőgazdasági hivatalhoz benyújtotta a **cég 1** mint ügyfél kérelmét, amelyben támogathatóként 1002,21 hektár méretű terület került feltüntetésre, amely katonai tevékenységre használt földterület volt. A kérelem ismét tartalmazta, hogy az abban szolgáltatott adatok a valóságnak megfelelnek.
- [45] A támogatás megítélése esetén a társaság részére 61.084.926 forint támogatás járt volna. Ezt a kérelmet - a terhelt felhívására - **személy 1** 2012. július 20. napján elektronikus úton visszavonta.
- [46] **II. 1.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terhére a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2021. január 28-i keltezéssel, 2021. február 15. napján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak okaként a Be. 648. § a) pontját és a 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját megjelölve, a cselekmény törvénysértő minősítése és törvénysértő büntetés kiszabása miatt.
- [47] A felülvizsgálati indítvány indokai szerint a másodfokú bíróság álláspontja az üzletszerűség tekintetében törvénysértő, mivel a minősítő körülmény egyetlen bűncselekmény elkövetése mellett is megállapítható, ha a tettes ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akarat-elhatározása további cselekmények tervezésére egyértelműen felismerhető (BH 2002.469., BH 2011.92.).
- [48] Az ügyészség álláspontja szerint az üzletszerűen elkövetettkénti minősítés szempontjából figyelembe kell venni a 3./ tényállási pont alatti rész-cselekményt is. Az a tény, hogy a terhelt felhívására az arra jogosult személy e kérelmet visszavonta, az önkéntes elállás folytán

eredményezhette, hogy a bíróság e körben büntetőjogi felelősséget nem állapított meg, azonban nem érinti azt, hogy a terhelt ebben az évben is ugyanúgy haszonszerzésre törekedett, így korábbi cselekményei célzata tekintetében figyelembe veendő.

- [49] Ezen túl a rendszeres haszonszerzési célzat megállapítása szempontjából a törvényi egységbe tartozó részcselekményeken túl figyelembe kell venni az ugyanolyan vagy hasonló célzattal elkövetett olyan bűncselekményt is, amelyet más büntetőeljárásban állapított meg jogerős ítélet (BH 2013.10., BH 2009.170.). Az ítélet személyi részében rögzítettek szerint a terheltet a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2012. április 6-án jogerős 3.B.80.164/2011/3. számú ítéletével a 2009. június 9-én, érvényes jogszerű földhasználati jogcím nélkül egységes területalapú támogatás igénylésével elkövetett Európai Községek pénzügyi érdekei megsértésének büntette [1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés] miatt ítélte 1 év, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre és 300.000 forint pénzbüntetésre. E bűncselekmény és a költségvetési csalás az üzletszerűség szempontjából hasonló jellegűek, hiszen az új tényállás magába olvasztotta az Európai Községek pénzügyi érdekei megsértése büntettének törvényi tényállását.
- [50] Ekként tehát az állapítható meg, hogy a terhelt 2009 és 2012 években rendszeresen törekedett haszonszerzésre hasonló jellegű bűncselekmények útján. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az egységes területalapú támogatás évente egy alkalommal igényelhető, így ez a cselekmény gyakrabban nem követhető el; a rendszeresség azonban nem vitatható.
- [51] Az ügyészség jogi álláspontja szerint abban is tévedett a másodfokon eljáró ítélőtábla, hogy az 1./ tényállási pont szerinti valótlan nyilatkozattal elkövetett hamis magánokirat felhasználása nem képez valós alaki halmazatot a költségvetési csalással, mivel ez utóbbi bűncselekménynek nem szükségszerű eleme a valótlan tartalmú nyilatkozat megtétele. A bírói joggyakorlat szerint a költségvetést károsító és a közbizalom elleni bűncselekmény alaki halmazata valós (EBH 2017.B.18.). E körben a három tényállási pontban rögzített közbizalom elleni bűncselekmény között nincs érdemi különbség, de a folytatólagos elkövetés Btk. 6. § (2) bekezdésében írt fogalmi elemei csak az 1./ pontbeli cselekménynél valósultak meg, azáltal, hogy a 2010. május 17-én benyújtott kérelmet a terhelt 2010. május 31-én és 2010. július 19-én is módosította.
- [52] Ezért a terhelt cselekményei - az elbíráláskori törvény helyes alkalmazásával - közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és 3 rendbeli - egy esetben folytatólagosan - közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősülnek. A költségvetési csalásra irányadó ötéves törvényi minimumhoz képest - kísérlet és bűnsegély hiányában - a Btk. 82. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés b) pontjának felhívásával sem lenne kiszabható két évet el nem érő szabadságvesztés, erre figyelemmel a jogerősen kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztés törvénysértő.
- [53] Az általa kifejtettek alapján indítványozta a másodfokú határozat megváltoztatását, és a bűncselekmények helyes minősítése mellett a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamának felemelését.
- [54] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.124/2021/3. számú átiratában az ügyészség felülvizsgálati indítványát kiegészítéssel tartotta fenn.
- [55] Rámutatott, hogy a terheltnek a költségvetési csalás körében értékelendő és a tényállás 1./ pontja szerinti, 2010. évben tanúsított magatartása is tévedésbe ejtés volt, amely valótlan tartalmú magánokirat benyújtásával, majd annak kétszeri módosításával valósult meg. Tekintettel arra, hogy a tévedésbe ejtésnek számtalan módja van, amelynek csupán egyik változata a hamis magánokirat felhasználásával történő tévedésbe ejtés, a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége egymással valóságos alaki halmazatban áll.
- [56] A közbizalom elleni bűncselekmény helyes minősítésénél a Kúria Büntető Kollégiumának 2/2013. (VII. 8.) BK véleményével felülvizsgált és fenntartott 36/2007. BK véleményét tartotta irányadónak. Eszerint a bűncselekmény rendbeliségét a megsértett jogviszonyok száma határozza meg. A

folytatólagosság megállapításának akkor van helye, ha az elkövető a megsértett jogviszony tekintetében több hamis magánokiratot használ fel.

- [57] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak adjon helyt és a Fővárosi Törvényszék 11.B.1553/2015/77-I. számú, illetve a Fővárosi Ítélőtábla 1.Bf.34/2020/13. számú ítéletét változtassa meg, a terhelt cselekményeit minősítse közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és 3 rendbeli - egy esetben folytatólagosan - közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §), továbbá a vele szemben halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés büntetést a törvényes minősítéshez tartozó büntetési tételkeret szerinti tartamra emelje fel. Egyebekben az elsőfokú és másodfokú határozatot hatályában tartsa fenn.
- [58] 3. A védő a felülvizsgálati indítványra tett észrevételében a felülvizsgálati indítvánnyal szemben a másodfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú ügydöntő határozat megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek.
- [59] Kifejtette, hogy az önkéntes elállást - amennyiben az büntethetőséget megszüntető okot eredményezett - a rendszeres haszonszerzési célzat vizsgálata során sem lehet figyelembe venni, de arra az ügy egyéb adatai sem utalnak. A 2009. és 2012. év közötti időszakban összesen három bűncselekmény vehető figyelembe, ebből rendszerességre, bűnöző életmódra való berendezkedésre nem lehet következtetni; a több bűncselekmény elkövetése önmagában nem jelent rendszerességet.
- [60] A védő utalt arra, hogy a költségvetési csalásnak a Btk. 396. § (7) bekezdésében meghatározott esetében a hamis okirat felhasználása tényállási elem; álláspontja szerint ugyanez a helyzet a költségvetési csalás Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában írt esete tekintetében is, mert a „valótlan tartalmú nyilatkozat tétele” azt szintén magában foglalja.  
A csalás és a magánokirat-hamisítás halmazata kapcsán kialakult gyakorlat pedig nem alkalmazható a költségvetési csalás esetében is, ugyanis előbbi cselekmény elkövetési magatartása a „tévedésbe ejtés”, utóbbié azonban a „valótlan tartalmú nyilatkozat tétele”, ami egyfelől az okirat felhasználását magában foglalja, másfelől önálló elkövetési magatartás, nem pedig a tévedésbe ejtés egyik fajtája.
- [61] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**
- [62] 1. Az ügyészség felülvizsgálati indítványa a terhelt terhére irányul, mivel bűncselekményének súlyosabb minősítését és büntetésének súlyosítását célozza [Be. 595. § (2) bekezdés].
- [63] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terhére felülvizsgálati indítvány előterjesztésére kizárólag az ügyészség jogosult [Be. 651. § (1) bekezdés], amelyet a jogerős határozat közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő [Be. 652. § (3) bekezdés].
- [64] A terhelt terhére szóló felülvizsgálati indítvány bejelentésére nyitva álló hat hónapos határidőt az ügydöntő határozat közlésétől kell számítani; figyelemmel arra, hogy a 2020. november 10. napján tartott másodfokú nyilvános ülésen az ügyész nem volt jelen, így a másodfokú ügydöntő határozat kézbesítéssel történt közlésétől - ami 2020. november 25. napján történt - kell számítani a terhelt terhére előterjeszthető felülvizsgálati indítvány hat hónapos határidejének kezdetét.
- [65] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványa 2021. február 15-én, azaz hat hónapon belül érkezett a Kúriához, ekként a felülvizsgálati indítvány mind alanyában, mind a határidőn belüli előterjesztésében joghatályos.
- [66] A Be. 660. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálja el, kivéve ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül az ügy nyilvános ülésen való elbírálását indítványozza [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont]. Ugyanakkor a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 212. § (1) és (2) bekezdése abban az esetben is lehetővé teszi a felülvizsgálati indítvány tanácsulésen való elbírálását, ha az indítványt nyilvános ülésen kell elbírálni, azonban az elbíráláshoz szükséges adatok a felülvizsgálati indítvánnyal érintett írásbeli nyilatkozata alapján beszerezhetők, és a rendelkezésre álló adatok alapján az ügy tanácsulésen való elbírálásának nincs akadálya.



- [67] A 2021. március 2. napja óta büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodó terhelt részére a felülvizsgálati indítvány kézbesítése 2021. június 4-én, meghatalmazott védője részére 2021. március 22-én megtörtént, de a jogosultak nyilvános ülés tartását nem kérték. Így a felülvizsgálati indítványt a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen bírálta el.
- [68] 2. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont]. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpont].
- [69] Jelen ügyben a terhelt terhére rótt bűncselekmény minősítését - a költségvetési csalás büntettének minősítő körülményét - illetően az elsőfokú és másodfokú bíróság eltérő álláspontra helyezkedett. A közbizalom elleni bűncselekmény rendbeliségét az elsőfokú és másodfokú egyaránt egy rendbeli, a folytatólagoasság egységébe tartozó bűncselekményként értékelte. A jogerős ítéleti minősítés így nem áll összhangban az annak alapjául irányadónak elfogadott tényállással.
- [70] A bűncselekmények minősítését illetően a Kúria a felülvizsgálati indítvány szerinti állásponttal értett egyet.
- [71] A Kúria előre bocsátja, hogy osztotta azt az ügyészi álláspontot, miszerint a 3./ alatti tényállásrész figyelembe vehető és értékelendő annak ellenére, hogy annak kapcsán a bíróság jogerős ítéletében önkéntes - helyesen - eredményelhárítás {másodfokú ítélet [49] bekezdés}. folytán a terhelt büntetőjogi felelősségét nem állapította meg.
- [72] Az önkéntes eredményelhárítás [Btk. 11. § (2) bekezdés b) pont] a Btk. 25. § e) pontja szerinti büntethetőséget megszüntető ok. Büntethetőséget megszüntető ok esetén a bűncselekmény megvalósul, azonban az elkövető büntethetősége utóbb, valamilyen később felmerült körülmény folytán megszűnik. Ez azonban nem érinti, hogy a terhelt terhére az 1./-2./ alatti cselekmények kapcsán értékelni kell, miszerint a 3./ alatti cselekmény során is haszonszerzésre törekedett.
- [73] Ugyanez a helyzet a terhelt terhére más eljárásban elbírált bűncselekmény értékelése kapcsán is.
- [74] A terheltet a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2012. április 6-án jogerős 3.B.80.164/2011/3. számú ítéletével a 2009. június 9-én, érvényes jogszerű földhasználati jogcím nélkül egységes területalapú támogatás igénylésével elkövetett Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntette [1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés] miatt felfüggesztett szabadságvesztésre és pénzbüntetésre ítélte. E bűncselekmény az üzletszerűség szempontjából a költségvetési csaláshoz hasonló jellegű, mivel a költségvetési csalás tényállása a Btk. 396. § (9) bekezdés a) pontja szerinti értelmező rendelkezés alapján magában foglalja az Európai Unió által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat is.
- [75] Az üzletszerű elkövetés szempontjából a törvényi egységbe tartozó részcsselekményeken túl figyelembe kell venni a más büntetőeljárásban jogerős ítélettel megállapított ugyanolyan vagy hasonló célzattal elkövetett bűncselekményt is (BH 2013.10., BH 2009.170.).
- [76] Mindezekre tekintettel tehát a felülvizsgálati indítványt az irányadó tényállás alapján, annak alapulvételével kellett elbírálni, hogy a terhelt 2009 és 2012 évek alatt összesen 4 alkalommal, éves rendszerességgel törekedett haszonszerzésre, hasonló jellegű, költségvetést károsító bűncselekmények elkövetése révén.
- [77] Az üzletszerűség [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont] megállapításának feltétele tárgyi oldalon az ugyanolyan vagy hasonló bűncselekmények elkövetése, míg az alanyi oldalon az ennek révén rendszeres haszonszerzésre törekvés.
- [78] Rendszeres a haszonszerzésre törekvés, ha az elkövető az ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekmények véghezvitelét jövedelemszerző forrásnak tekinti. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a cselekmények elszigeteltek, alkalmoszerűek-e vagy azokat a rendszeres haszonra törekvés - mint életmód - összekapcsolja-e (BH 2005.88.).
- [79] Egyetlen bűncselekmény elkövetése mellett is megállapítható a minősítő körülmény, ha a tettes

ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akaratelhatározása további cselekmények tervezésére egyértelműen felismerhető (BH 2002.469., BH 2011.92.).

- [80] Az üzletszerűség kapcsán - a folytatólágossággal ellentétben - nem a rövid időközökben való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége, így az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös (BH 2012.5.II.).
- [81] Az irányadó tényállás alapján és a hasonló bűncselekmény miatti jogerős elítélésére figyelemmel a terhelt nem alkalomszerűen, hanem ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akaratelhatározás alapján követte el, illetve kísérelte meg a tényállásban felrótt cselekményt. A terhelt terhére rótt elkövetési móddal a bűncselekmény fogalmilag csak évente egyszer követhető el, mert az egységes területalapú támogatás a jogszabály szerint csak így igényelhető; az egyes rész-cselekmények több tízmillió forintos elkövetési értéke pedig azt eredményezi, hogy az egyes elkövetési magatartások között eltelt hosszabb idő ellenére is az elkövetés az elkövető életvitelében nagy jelentőségű. A terhelt tehát ilyen módon a bűncselekmények elkövetése révén, viszonylag hosszabb időszak alatt, a jogszabály szerint lehetséges legtöbb alkalommal, egyenként is jelentős összegek megszerzésére törekedett. Így ezen időszakban bűnözői életmódra rendezkedett be, életvitelét bűncselekmények elkövetéséből szándékozott finanszírozni, ezért azok - függetlenül a rész-cselekmények között eltelt idő hosszától - üzletszerűen elkövetettként minősülnek.
- [82] Egyetértett a Kúria az ügyészség azon jogi álláspontjával is, miszerint tévesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az 1./ tényállási pont szerinti valótlan nyilatkozattal elkövetett költségvetési csalás szükségszerű eleme a valótlan tartalmú nyilatkozat felhasználása, amelynek valós alaki halmazatkénti figyelembevétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.
- [83] Előre kell bocsátani, hogy ilyen esetben a halmazat dogmatikailag csak akkor látszólagos, ha az egyik bűncselekmény törvényi tényállása szükségszerűen és teljes egészében magában foglalja a másikat, azaz az egyik bűncselekmény - valamennyi elkövetési módja esetén - csak a másik bűncselekmény szükségszerű elkövetésével valósítható meg (pl. kettős házasság - közokirat-hamisítás). Ellenben, ha az adott bűncselekmény csak bizonyos elkövetési magatartások esetén vonja maga után szükségszerűen a másik bűncselekmény megvalósulását, a halmazat valódi lehet.
- [84] A terheltnek a tényállás 1./ pontja alapján felrótt magatartása a költségvetési csalás körében éppúgy tévedésbe ejtéssel valósult meg, mint a további két rész-cselekmény tekintetében (2-3./ tényállási pontok). Ezt a megtévesztést mindhárom esetben valótlan tartalmú magánokirat benyújtásával, – az első esetben annak tartalmát kétszer módosítva - valósította meg. Mivel a tévedésbe ejtés a hamis magánokirat felhasználásán kívül más módon is megvalósítható, az ily módon történő tévedésbe ejtés a költségvetést károsító bűncselekménynek nem szükségképpen eleme, így a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége egymással valóságos alaki halmazatban áll (EBH 2017.B.18.). E körben nem találta alaposnak a védői hivatkozást; a felhívott döntvényben a Kúria azt fejtette ki, hogy a jogerős ítéletben csalásként értékelt cselekmény helyes minősítése költségvetési csalás, azonban a hamis magánokirat felhasználásának megállapítását e bűncselekmény mellett is törvényesnek találta {vö. a döntvény indokolásának [58] és [66] bekezdésével}.
- [85] Ugyanígy a Kúria számos más határozatában is törvényesnek találta a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása valóságos halmazatban való megállapítását (EBH 2019.B.6.IV., BH 2013.176.).
- [86] Általános érvennyel is kimondható: a valótlan tartalmú nyilatkozat tétele jogi értelemben sem azonos a hamis vagy hamisított vagy valótlan tartalmú okirat felhasználásával, mint ahogy a nyilatkozattétel a valóságban sem csak okirat felhasználása útján történhet. Emellett utalni kell arra is, hogy a valótlan tartalmú nyilatkozat tétele a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontján belül is csak egy elkövetési magatartás a tévedésbe ejtés, tévedésben tartás és a valós tény elhallgatása mellett. A védő álláspontjából az következne, hogy az azonos törvényhelyben szabályozott másik három elkövetési magatartás mellett [valamint az említett törvényhely b) és c) pontjában írt esetekben] az

azonos büntetési tétel ellenére a halmazat valódi, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele esetén azonban látszólagos lenne. Ennek azonban - a kifejtettek szerint - nincs kellő alapja.

- [87] Jelen ügyben a három tényállási pontban írt közbizalom elleni bűncselekmény között nincs más érdemi különbség, minthogy a folytatólagosság Btk. 6. § (2) bekezdése szerinti fogalmi elemei csak az 1./ tényállási pontban írt részselekmény kapcsán - a valótlan tartalmú kérelem 2010. május 17-i benyújtásával, majd annak 2010. május 31-i és 2010. július 19-i módosításával - valósultak meg. Ekként az elkövető azonos megsértett jogviszony tekintetében használt fel több hamis magánokiratot. Ezen túl további egy-egy rendbeli - és az egy-egy éves időmúlás miatt a folytatólagosság egységébe nem vonható - hamis magánokirat felhasználásának vétsége valósult meg a valótlan tartalmú kérelmek 2011. május 15. és 2012. május 15. napjain való benyújtásával.
- [88] A közbizalom elleni bűncselekmény rendbeliségét a Kúria Büntető Kollégiumának 2/2013. (VII. 8.) BK véleményével felülvizsgált és fenntartott 36/2007. BK véleménye alapján a megsértett jogviszonyok száma határozza meg.
- [89] A kifejtetteknek megfelelően a Kúria ... terhelt költségvetést sértő cselekményét közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntetéként [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és 3 rendbeli közvetett tettesként - egy esetben folytatólagosan - elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősítette.
- [90] A bűncselekmény törvénysértő minősítése akkor teszi lehetővé a felülvizsgálatot, ha egyben törvénysértő büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására is sor került.
- [91] A kiszabott büntetés a téves minősítés következtében akkor törvénysértő, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így bűncselekmény (helyes) minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret (ideértve az ún. enyhítő szakasz alkalmazását is) megsértésével kiszabott, de akkor is, ha az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de a téves minősítés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos, vagy eltúlzottan enyhe. Jelen esetben az előbbiről van szó.
- [92] A jogerős ítéletben a terhelt terhére rótt cselekmény két évtől - a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésére tekintettel - kilenc évet el nem érő szabadságvesztéssel büntetendő, míg a helyes minősítés szerint irányadó halmazati büntetési tételkeret öt évtől tizenhárom évet el nem érő szabadságvesztésig terjed. Ha a büntetési tétel alsó határa ötévi szabadságvesztés, és az a terhelttel szemben - a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel - túl szigorú lenne, ahelyett legkevesebb kétévi szabadságvesztést lehetne kiszabni [Btk. 82. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont].
- [93] Ekként jelen ügyben a helyes minősítés mellett - kísérlet és bűnsegély hiányában - a Btk. 82. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés b) pontjának felhívásával sem lenne kiszabható két évet el nem érő szabadságvesztés. Erre figyelemmel a jogerős ítéletben kiszabott egy év hat hónap szabadságvesztés törvénysértő.
- [94] Az alapeljárásban hozott ügydöntő határozat tartalmazza azokat a releváns tárgyi és alanyi körülményeket, amelyek az alkalmazandó joghátrány ténybeli alapjául szolgálhatnak, így a büntető anyagi jog szabályának megsértése a felülvizsgálat során orvosolható.
- [95] A bűnösnek kimondott terhelttel szemben az elsőfokú bíróság feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte az enyhítő és súlyosító körülményeket. A másodfokú ítélet meghozatala óta eltelt idő a terheltnek fel nem róható jelentős időmúlás nyomatékát tovább növelte.
- [96] E bűnösségi tényezők figyelembevételével a halmazati büntetésül kiszabható büntetési tételkeret alapulvételével a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint irányadó középértékű (nyolc év) büntetés eltúlzott volna, de - az enyhítő bűnösségi körülmények számára és nyomatékára (elsősorban az időmúlásra) figyelemmel - még a törvény szerinti legkisebb büntetés is túl szigorú lenne. Ezért a Kúria egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a terhelttel szemben a Btk. 82. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával kell a szabadságvesztést kiszabni; azzal azonban nem értett egyet, hogy ennek teljes kimerítése indokolt volna.
- [97] Ekként a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal

megtámadott határozatot a bűncselekmény minősítése és a kiszabott büntetés tekintetében egyaránt megváltoztatta, és a terhelttel szemben - a végrehajtási fokozat és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyásával - kettő év hat hónapi szabadságvesztést szabott ki.

- [98] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabálysértés megvalósulását a Kúria hivatalból akkor is vizsgálja, ha a felülvizsgálati indítványt nem ebből az okból nyújtották be [Be. 659. § (6) bekezdése]. Az ügyben ilyen, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg.
- [99] A kifejtettek értelmében a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a megtámadott határozatot megváltoztatta [Be. 663. § (1) bekezdés b) pont]; a terhelt cselekményének minősítését megváltoztatta és büntetését súlyosította. A Kúria a változtatást meghaladóan a határozatot hatályában fenntartotta [Be. 662. § (1) bekezdés].
- [100] IV. Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.
- [101] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2021. június 17.

. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró